

YHTEENVETO AHVENANMAA-KOMITEAN LOPPUMIETINNÖSTÄ ANNETUSTA LAUSUNTOPALAUTTEESTA

Yleistä

Ahvenanmaa-komitea 2013 luovutti loppumietintönsä oikeusministeriölle 16.6.2017 ja mietintö lähetettiin samana päivänä lausuntokierrokselle, joka päättyi 15.9.2017. Komiteamietintöön ottivat kantaa seuraavat lausunnonantajatahot: Ahvenanmaan maakunnan hallitus, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö, oikeuskanslerinvirasto, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus, Ahvenanmaan käräjäoikeus, Ahvenanmaan hallintotuomioistuin, Ahvenanmaan valtionvirasto, Ahvenanmaan valtuuskunta, Kirkkohallitus, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Verohallinto, Finavia Oyj, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, Ruotsalainen eduskuntaryhmä, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, Akava-Åland r.f., Fackorganisationen för offentligt anställda på Åland FOA-Å r.f., Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK, Tehys fackavdelning på Åland r.f., Tjänstemannaorganisationerna på Åland TCÅ r.f., Rederierna i Finland rf, Ålands fredsinstitut, Ålands Näringsliv.

Lausunnoissa esitettiin myös Ahvenanmaa-komitean loppumietinnön linjauksista poikkeavia näkökantoja, joista suurin osa liittyi lakiehdotuksen 26, 28 ja 30 §:ään eli ehdotettuihin toimivallan jakoa koskeviin säännöksiin. Lisäksi lausunnoissa tuotiin esille lukuisia teknisluontoisia korjausehdotuksia, jotka otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon hallituksen esitystä viimeisteltäessä. Lausuntopalautetta hyödynnetään myös esityksen vaikutustenarviointia koskevien tekstien täydentämisessä.

Komiteamietinnön linjauksista poikkeavia näkemyksiä

Ahvenanmaalaisen vapautus asevelvollisuudesta (19 §)

- Ahvenanmaalaisten vapauttaminen asevelvollisuudesta esitetyllä tavalla merkitsisi poikkeamista perustuslaissa säädetyistä maanpuolustusvelvoitteista. Esitetyn sijaan olisi mahdollista lailla säätää jokaiselle kotiseutuoikeuden omaavalle miehelle velvollisuus suorittaa siviilipalveluslaissa tarkoitettu palvelus, suhteellisin pienin maakunnan erityispiirteet huomioivin muutoksin. (PLM)

Ahvenanmaan maaherra ja Ahvenanmaa-asioiden valtuuskunta (20-24 §)

- Maaherralla tulee käytännössä olla ylempi korkeakoulututkinto. (Statens ämbetsverk på Åland)
- Ahvenanmaa-asioiden valtuuskunnan uudet tehtävät ja lisääntyvä vastuu edellyttää lisäresursseja (KKO, ÅD) sekä sitä, että henkilökunnan roolista ja merkityksestä tulee säätää laissa. (ÅD)

Lainsäädäntö (25-31 §)

26 § (Eduskunnan lainsäädäntövalta Ahvenanmaalla)

- 26 §:n 13 väestönsuojelusta poikkeusoloissa koskevaa kohtaa tulisi muuttaa siten, ettei Ahvenanmaan hallituksen suostumusta edellytetäisi. (PLM)
- 26 §:ssä tulee mainita valtion viranomaisten järjestysmuoto ja toiminta, samoin valtakunnan lippu ja ampuma-aseet ja niiden käyttö. (Statens ämbetsverk på Åland)
- Olisi toivottu suppeampaa listaa ydinalueista tavoitteena olleen joustomahdollisuuksien lisäämisen vuoksi, mutta voidaan hyväksyä nyt ehdotettu lista kompromissiratkaisuna. Esitetään kuitenkin harkittavaksi 19-kohdan poistamista, koska se lisää rajanveto-ongelmia lainsäädännön käytännön soveltamistilanteissa. (ÅLR)
- Kyseenalaistetaan lainsäädäntöratkaisu, jossa eduskunnan lainsäädäntövalta ratkaistaan 26 ja 30 §:n perusteella. Jatkossa voi syntyä sellaisia oikeusaloja, jotka eivät ole luonteeltaan 26 § 19- ja 30 § 25-kohdan mukaan valtakunnalle kuuluvia, jolloin ne katsotaan suoraan maakuntapäivien toimivaltaan kuuluviksi. (Statens ämbetsverk på Åland)
- Itsehallintolain toimivallanjakosäännösten terminologia ja käsitteet voivat muuttua asiasisällöltään ja vanhentua. Uuden lain antamisen jälkeen voi myös syntyä uusia käsitteitä tai aihealueita, joita ei ole toimivallan jaosta säädettäessä pystytty ottamaan huomioon. Voimassa olevan lain mukainen systematiikka antaa paremmat edellytykset valtakunnan ja maakunnan välisestä toimivallan jaosta päättämiseen. Korkeimpaan oikeuteen vietävien asioiden määrä voi kasvaa, kun tuomioistuimen tulee ottaa kantaa toimivallanjakoon ehdotuksen 26 §:n 19-kohdan perusteella. (KKO)

28 § (Eduskunnalle kuuluva ja maakuntapäivien päätöksellä siirrettävä lainsäädäntövalta)

- TEM:n toimialaan liittyville 28:n ehdotuksille toimivallan mahdollisesta siirrosta (työehtosopimukset ja työsopimukset sekä muu työntekijöiden oikeuksia ja palkkasuhteiden ehtoja koskeva lainsäädäntö, yhteistoiminta yrityksissä, kaupparekisteri, kuluttajaneuvonta/ kuluttajansuoja, mittayksiköt, mittauslaitteet ja mittausmenetelmät) ei ole esitetty perusteita, eikä niitä pidä miltenään osin toteuttaa. Lainvalintaongelma; mitä lainsäädäntöä erilaisissa tilanteissa sovellettaisiin. (TEM, mittayksiköiden, mittauslaitteiden ja mittausmenetelmien osalta myös Tukes)
- Työehtosopimukset, työsopimukset ja muut 28 §:n 1 kohdassa mainitut asiat sekä 3- ja 4 kohta (työeläkesuoja ja työeläketurva) samoin kuin 17-kohta (apteekkilaitos) tulee siirtää 30 §:n luetteloon. (STM, apteekkilaitoksen osalta myös Fimea, työehtosopimusten osalta myös työntekijäjärjestöt)
- Apteekkeja koskevaa lainsäädäntöä ei voida tarkastella muusta lääkelainsäädännöstä erillisenä elinkeino-oikeudellisenä sääntelynä. (Fimea)
- 28 §:n 16-kohta (kiinteistönmuodostus, kiinteistöjen rekisteröinti) tulisi siirtää 30 §:ään. (MMM)
- Kaikki Rajavartiolaitoksen tehtävät ja erityisesti meripelastus kokonaisuudessaan 26 §:ään. (SM)
- Teletoiminta (mm. taajuuksien käyttö, taajuushallinto, numerointi, huomattavan markkinavoiman sääntely) tulisi siirtää kokonaisuudessaan 26 §:ään. (LVM)
- Taajuuspolitiikka ja -hallinto ja verkkotoimiluvat tulisi säilyttää nykyisellään eli siirtää 26 §:ään. Tietoturvan osalta ei ole perusteita sille, että toiminta voitaisiin siirtää Ahvenanmaan vastuulle. (LVM)
- Kaikki 28 §:ään sisältyvät kohdat (erityisesti väestökirjanpito, suku- ja etunimet, yhdistys- ja kaupparekisteri, kiinteistönmuodostus ja kiinteistöjen rekisteröinti) tulisi siirtää 30 §:ään (tai osin

- 26 §:ään), kielelliset vaikeudet eivät saa olla motiivina toimivallan siirroille valtakunnasta maakuntaan. (Statens ämbetsverk på Åland)
- Olisi toivottu laajempaa listaa tähän säännökseen komiteatyön tavoitteena olleen joustomahdollisuuksien lisäämisen vuoksi, mutta voidaan hyväksyä nyt ehdotettu lista kompromissiratkaisuna. (ÅLR)
 - Pitäisi olla mahdollisuus siirtää maakuntapäiville myös osia pykälän 1 momentin eri kohtiin sisältyvistä oikeudenaloista eikä edellyttää, että kaikki kohdan alueet siirretään yhdellä kertaa, koska tiettyjen kohtien alat ovat suhteellisen laajoja. Lisäksi 1 kohdasta pitäisi työehtosopimukset eriyttää omaksi kohdakseen. (ÅLR)
 - Ehdotettu [29 §] vaikutusten arviointi rajoittuu vain taloudellisten ja hallinnollisten seurausten arviointiin. Toimivallan siirtoa koskevan 28 §:n mukaiset oikeudenalat liittyvät laajoihin ja moniulotteisiin kokonaisuuksiin. Toimivallan siirrolla voi olla merkittävää vaikutusta ja liittymäkohtia valtakunnan lainsäädäntöön, ja näiden alojen lainsäädäntöä sovelletaan tuomioistuinten lainkäytössä. Maakuntapäivien päätettyä tiettyä oikeudenalaa koskevasta toimivallan siirrosta on olemassa vain rajoitettu mahdollisuus lakiehdotuksen 33 §:n mukaisessa lainsäädäntövalvonnassa puuttua asiaan, jos siirto ei tapahdu asianmukaisella tavalla. On välttämätöntä, että jatkovalmistelussa harkitaan kehitettäväksi jonkinlainen yhteistyömekanismi, joka takaisi lainsäädäntötoimivallan siirtoon liittyvän perusteellisen valmistelun ja turvaisi siirron kohteena olevan lainsäädännön yhdenmukaisuuden oikeusjärjestyksen kanssa. (KKO)

30 § (Eduskunnalle kuuluvan lainsäädäntövallan siirtäminen Ahvenanmaalle tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä)

- TEM:n toimialaan liittyville 30 §:n ehdotuksille toimivallan mahdollisesta siirrosta (työriitojen sovittelu, patenti, mallioikeus, tavaramerkki, kilpailun edistäminen, sopimaton menettely elinkeinotoiminnassa) ei ole esitetty perusteita, eikä niitä pidä milään osin toteuttaa. Lainvalintaongelma; mitä lainsäädäntöä erilaisissa tilanteissa sovellettaisiin. (TEM)
- Verot ja veronluonteiset maksut tulee siirtää 30 §:stä 26 §:ään. (VM)
- Keskustelua verotuksen siirtomahdollisuuksista tulee edelleen jatkaa. (ÅLR)
- Eduskunnan toimivalta kirkkolainsäädännön osalta perustuu perustuslakiin ja kirkkolakiin, joten 30 § 21 kohta ei vaikuta mahdolliselta. (KHO, Kirkkohallitus)
- 30 § 1 mom. 3-kohdan perusteella kirkollisverot voitaisiin siirtää Ahvenanmaalle tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Kirkollisverosta on säädetty kirkkolain lisäksi laissa 1013/2012 ja se koskee sekä Manner-Suomea että Ahvenanmaata. Toimivallan siirtoa ei pidetä mahdollisena. (Kirkkohallitus)
- Väestönsuojelun tulee kuulua valtakunnan ydinalueisiin, sitä ei pidä jakaa ehdotetulla tavalla 26 § 13- ja 30 § 4-kohdan kesken. (IM, Statens ämbetsverk)
- Tekijänoikeuksia koskeva toimivalta (30 § 6-kohta): Ahvenanmaalla koettujen epäkohtien korjaamista ei edesauttaisi se, että toimivalta tekijänoikeusasioissa siirrettäisiin maakunnalle. (OKM)
- Ilmailu ja kauppamerenkulku tulee siirtää 30 §:stä 26 §:ään. (LVM, ilmailun osalta myös Finavia)
- Kaikki Rajavartiolaitoksen tehtävät ja erityisesti meripelastus kokonaisuudessaan 26 §:ään. (SM)
- Terveys- ja sairaanhoidon piirissä toimivien kelpoisuusvaatimuksista säättäminen (30 § 18-kohta) pitää säilyttää valtakunnalla. (OKM)

Menettelyistä

- Vastustetaan 30 §:n 3 momentin mukaista menettelytapasäännöstä, jonka mukaan valtioneuvoston olisi annettava maakuntapäivien aloite eduskunnalle sellaisenaan hallituksen esityksen muodossa. HE:n valmistelun ja sen antamisesta päättämisen tulee kuulua yksinomaan valtioneuvostolle. (STM)

Maakuntapäivälakien lainsäädäntövalvonta (33-34 §)

- Maakuntapäivälain säännöksen, joka merkitsee ilmeistä poikkeamaa kansainvälisestä velvoitteesta ja rikkoo sitä ja ylittää siten maakuntapäivien toimivallan, esitetään sinällään "kodifioitavaksi" komiteamietinnössä, mutta vain ehdotetun 34 §:n yksityiskohtaisessa perustelussa. Tämä on kodifioinnin näkökulmasta "tyylivirhe", koska varsinaiseen lainkohtaan voitaisiin kohtuudella kirjata, että myös selvä poikkeama itsehallintoa sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muodostaa perusteen tasavallan presidentin veto-oikeuden käyttämiselle, tai kirjata päinvastaisessa tapauksessa, ettei tällaista poikkeamaa katsota toimivallan ylitykseksi.
- Ehdotuksen 33 §:n 2 momentin mukaan Ahvenanmaa-asioiden valtuuskunta voisi yksimielisellä päätöksellä määrätä, että maakuntapäivälaki voi tulla voimaan ilman sen esittelemistä tasavallan presidentille. Ehdotettava menettely vaikuttaa nykyistä menettelyä epäselvemmillä ja vähemmän läpinäkyvällä. Jatkovalmistelussa tulee tarkastella ehdotuksen käytännön vaikutuksia ja sitä, kuinka ehdotettua sääntelyä voisi muokata nykyistä nopeamman ja ketterämmän lainsäädäntövalvontaprosessin saavuttamiseksi. (KKO)
- Vaikka tasavallan presidentillä säännöksen perusteella on aina mahdollisuus määrätä esittelemisestä, jää mahdollisuus käytännössä teoreettiseksi, jos presidentti ei saa asiasta ajoissa tietoa. Perusteluja olisi tältä osin syytä täsmentää ja yhdenmukaistaa. Perustelluimmalta vaihtoehdolta vaikuttaisi se, että oikeusministeriön on tiedotettava kaikista maakuntalakien hyväksymistä koskevista päätöksistä ajoissa presidentille. (OKV)
- Lainsäädäntövalvontaan liittyvä korkeimman oikeuden lausunto voisi olla KKO:n ja KHO:n yhteisesti antama lausunto, jolloin muutos 34 §:ään. (KKO, KHO)

Hallinto (46-48 §)

- 46 §:n 3-kohta (Ahvenanmaan hallituksen oikeus olla edustettuna neuvotteluissa, joita valtio käy tuottajien keskusjärjestöjen kanssa, neuvotteluelvoite Ahvenanmaan ja valtioneuvoston välillä) tulisi poistaa. (MMM)
- 47 §:n mukaan Ahvenanmaan hallituksen on hankittava asianomaisen valtakunnan viranomaisen lausunto ennen kirkollisten viranomaisten Ahvenanmaalla sijaitsevassa arkistossa olevien asiakirjojen hävittämistä koskevan päätöksen tekemistä. Säännös vastaa voimassa olevaa sääntelyä, mutta on ristiriidassa kirkkolain kanssa. Ev.lut. kirkon seurakunnan arkiston omistaa kyseinen seurakunta. Seurakunnan arkistoon kuuluvia asiakirjoja voidaan tallettaa arkistolaitokseen, mutta tällöinkin asiakirjat pysyvät seurakunnan omistuksessa. Arkistohallinto on osa perustuslain turvaamaa kirkkolain alaa. Tästä syystä kirkollisten arkistojen hävittämisestä säättäminen Ahvenanmaan itsehallintolaisissa ja toimivallan antaminen Ahvenanmaan hallitukselle olisi ristiriidassa PL 76 §:n kanssa. (Kirkkohallitus)
- Vastustetaan 48 §:n 11-kohtaa lennonjohdon velvollisuudesta käyttää ruotsia Ahvenanmaalla, nykyistä sääntelyä ei ole tarpeen muuttaa. Ilmailun sääntelyn kokonaisuus kuuluu yksiselitteisesti valtakunnan säädösvaltaan. (PLM)
- Lennonjohdon kieli: Ahvenanmaan ilmatila ei muodosta erillistä itsenäistä ilmatilan lohkoa. Ehdotettu vaatimus palvelun tarjoamisesta ruotsin kielellä koskee myös Suomen aluelennonjohtoa ja johtaisi lennonjohtajien mittavaan uudelleen koulutustarpeeseen ja lisääntyneisiin kustannuksiin. Ilmailu on siirtymässä enenevässä määrin englannin kieleen, joten esitetty muutos on vastakkainen yleiseen suuntaukseen nähden. Ehdotus on myös vastoin yleistavoitetta vähentää ilmatilan sirpaleisuutta. (LVM, Finavia)
- Itsehallintolakiin tulisi sisällyttää säännökset, jotka turvaisivat valtion viranomaisten ruotsinkieliset palvelut riippumatta siitä, miten viranomaistoiminta on organisoitu. (ÅLR)

Aloite, neuvottelu, kuuleminen, virka-apu ja toimivaltariidat (52 §)

- 52 §:n mukainen uusi yhteensovittamismekanismi ei tarpeellinen, uusia rakenteita ei tulisi lisätä jos voidaan hyödyntää olemassa olevia järjestelyjä. (VNK)
- Itsehallintolakiin tulisi harkita lisättäväksi noudatettua hallintokäytäntöä vastaava säännös, jossa todettaisiin, että puolustusvoimat voi normaalioloissa antaa Ahvenanmaalla maakunnan ja valtakunnan viranomaisille yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamiseksi siviiliviranomaisten toimivaltuuksien ja tehtävien mukaista virka-apua. Puolustusvoimien antama virka-apu perustuu aina tilanteeseen, jossa vastuuviranomaisen omat resurssit eivät yksin riitä ja jossa on käynnissä erityis- tai hätätilanne. Virka-apu perustuu aina vastuuviranomaisen yksilöityyn virka-apupyyntöön. Usein puolustusvoimat on ainoa taho, joka kykenee antamaan tarvittavaa tukea. (PLM)

Ahvenanmaan talous (56-66 §)

- Tasoitusperusteen määrä: siirtyminen uuteen järjestelmään taloudellisesti neutraalilla tavalla tarkoittaa, että ehdotetaan samaa tasoituspohjaa ja tasoitusperustetta kuin nykyisin. Verokorjauksen osalta ei pysytä neutraalissa ehdotuksessa. Laskentapohjassa tulisi huomioida vain ne verot ja maksut, jotka kertyvät myös Ahvenanmaalta. (VM)
- Tasoitusperusteen suuruus on pidettävä eduskuntakäsittelyssä avoimena, kunnes eduskunta on ratkaissut kantansa sote- ja maakuntauudistukseen. (VM)
- Verokorjausjärjestelmässä tulisi ottaa huomioon myös negatiivinen verokorjaus ja tällä tavoin siirtää osa taloudellisesta riskistä Ahvenanmaalle. (VM)
- Kysymys itsehallinnon perusrahoituksesta (sen tasosta) tulee olla ratkaistu ennen kuin HE annetaan eduskunnalle. (ÅLR)
- Ehdotus ei lisää Ahvenanmaan mahdollisuuksia vaikuttaa taloudellisen toiminnan taloudellisiin edellytyksiin siinä laajuudessa kuin toivottaisiin. (ÅLR)
- Tulee luoda sote-uudistuksesta riippumaton järjestelmä ja huomioida perustuslakivaliokunnan lausunto verohyvityksen osalta. (ÅLR)
- Tasoitusperustetta tulee nostaa ehdotetusta 0,45 %:sta 0,48 %:iin. Tulisi harkita myös ko. luvun desimaalien määrän lisäämistä. (ÅLR)
- Tasoitusperusteen korottamista koskevat kriteerit ovat liian tiukat eivätkä ne turvaa riittävästi itsehallinnon tarkoituksen toteuttamista. (ÅLR)

Kansainväliset veloitteet (67-72 §)

- 69 §:ään (Ahvenanmaan osallistuminen kv-neuvotteluihin) sisältyvä laajennus nykytilaan verrattuna ei ole perusteltua. (VM)
- Ahvenanmaan tulisi aina voida pyynnöstä osallista neuvotteluihin kansainvälisistä veloitteista. (ÅLR)
- Ehdotetaan harkittavaksi säännöstä, jonka mukaan Ahvenanmaan hallitus vastaisi Ahvenanmaan 71 §:n perusteella neuvottelemien kv-veloitteiden kansallisesta täytäntöönpanosta. (UM)

Euroopan unionin asiat (73-77 §)

- Itsehallintolakiin tulisi ottaa säännös Ahvenanmaan edustajasta Euroopan parlamentissa, samoin maakunnan hallituksen oikeus nimittää erityisneuvonantaja Suomen pysyvään edustustoon Brysselissä. (ÅLR)
- EU-asioiden valmistelussa lähtökohtana tulisi olla valtioneuvoston v. 2009 periaatepäätöksessä vahvistettujen kirjausten vahvistaminen esim. 73 §:n (Ahvenanmaan osallistuminen EU:n

toimielimissä vireillä olevien asioiden kansalliseen valmisteluun) tiedottamisvelvoitteen ulottuvuuden osalta. (VNK)

- 77 §:ssä tarkoitetuissa asioissa Ahvenanmaa-asioiden valtuuskunnan rooli ei saisi olla ratkaisuja tekevä, vaan korkeimman oikeuden rooli ratkaisijana tulee säilyttää. Nykyinen 60 § 2 mom. (KKO ratkaisee, valtuuskunta antaa lausunnon) tulisi säilyttää. Ehdotettu suositusmenettely tulee poistaa. (MMM)
- Voimassa olevan 59 b § 2 momentin säännökset tulisi pysyttää voimassa sellaisinaan, koska menettelystä on juuri saatu korkeimman oikeuden ratkaisu. (MMM)
- 76 § 3 mom. (neuvotteluvollisuus jos toimenpiteet toisistaan riippuvaisia) ja 77 § 1 mom. (neuvotteluvollisuus kun mahdollista päättää vain yhdestä toimenpiteestä hallintoasiassa) pitää selkeyttää jotta niiden soveltamisalat ovat yksiselitteiset ja sisältö lainsäätäjän alkuperäisen tahdon mukainen, 76 §:ään lisäksi säännös Ahvenanmaa-asioiden valtuuskunnan ratkaisijanroolista jos yksimielisyyttä ei saavuteta ja molempiin pykäliin säännös valtuuskunnan päätöksen sitovuudesta. (ÅLR)
- Ehdotuksen 77 §:ään sisältyvästä neuvotteluvelvoitteesta huolimatta voi syntyä tilanteita, joissa korkein oikeus joutuu viime kädessä ratkaisemaan maakunnan ja valtakunnan välisiä toimivallan laajuuteen liittyviä erimielisyyksiä ehdotuksen 55 §:n mukaisesti. Oikeustila on näissä tapauksissa epäselvä ja itsehallinnon kannalta keskeisiä ja olennaisia säännöksiä joudutaan tulkitsemaan lain esitöihin sisältyvien suppeiden perustelujen pohjalta. Tällainen tilanne ei ole tyydyttävä. Keskeinen ongelma, johon liittyy vahvoja poliittisia kytköksiä tulee ratkaista riittävän selkeiden säännösten perusteella. On tärkeää, että kyseisiä säännöksiä ja niiden perusteluja muokataan jatkovalmistelun aikana. (KKO)
- 84 § (vastuumäärän sovittelu) kuuluu asiasisällöltään hallintolainkäytön alaan, joten valitusreitti tulisi olla joko Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen. (KHO)

Virkakieli ja kielelliset oikeudet

- Virkakieletä koskevan 86 §:n muotoilu ei riittävällä tavalla turvaa valtion viranomaisten ruotsinkielisiä palveluja, jos fyysinen toimipaikka ei ole Ahvenanmaalla. (ÅLR)
- Ehdotettu 95 § (yleissitovat työsopimukset tulevat Ahvenanmaalla voimaan vasta kun ne ovat saatavilla ruotsiksi) muuttaisi nykytilaa ja olisi ristiriidassa työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistamisesta annetun lain kanssa. (STM)
- 95 §:ää tulisi täydentää siten, että valtion kokonaan tai osittain rahoittamat ohjeistukset ym. tulisi velvoittaa käännettäviksi ruotsiksi (ongelmia esim. julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan suositusten, Pharmaca Fennican, Käypä hoito –suositusten ja rakennusalan standardien ja käsikirjojen osalta). (ÅLR)